

02:120, LYSEON KORTTELIN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Kooste luonnosvaiheen palautteesta (lausunnot ja mielipiteet) sekä vastineet niihin

Asemakaavan muutosluonnos oli nähtävänä 9.6.–11.8.2023 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta annettiin nähtävänäolon aikana neljä (4) lausuntoa ja kahdeksan (8) mielipidettä.

Lausunnon antoivat Keski-Suomen museo, Keski-Suomen ELY-keskus, Museovirasto ja Alva-Yhtiöt Oy/vesi. Alva Sähköverkko Oy ilmoitti, ettei heillä ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Mielipiteen esitti kaksi asunto-osakeyhtiötä sekä seitsemän yksityishenkilöä.

Alla on tiivistetty kooste lausunnoista ja mielipiteistä sekä kaavoittajan antamat vastineet niihin. Alkuperäiset lyhentämättömät lausunnot ja mielipiteet ovat mukana kaavaan liittyvässä päätöksenteossa.

LAUSUNNOT

Keski-Suomen museo

Keski-Suomen museo kiinnittää huomioita siihen, että asemakaavan muutos sijoittuu maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti erittäin merkittävälle paikalle Jyväskylän keskusta-alueella. Harjun kaupunkivierahalue rakennettuine piirteineen muodostaa taustan korttelille. Asemakaavan muutosalue rajautuu kohteisiin ja alueisiin, joissa on valtakunnallisia, maakunnallisia ja paikallisia rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Kokonaisuus muodostuu Jyväskylän rakennetun kulttuuriympäristön eri aikakausien arvokohteista, merkittävästä arkkitehtuurista, historiallisista rakennusmateriaaleista ja käyttötarkoituksista. Nämä arvot on kaava-aineistossa hyvin selvitetty ja osoitettu asemakaavan selostuksessa, mutta niiden merkitystä kaavan sisältöön ei niinkään ole helppo havaita. Asemakaava-alueeseen vaikuttavat rakennukset, joissa on elementtejä 1800-luvun näyttävästä kivirakentamisesta, 1800- ja 1900-lukujen taitteen pienipiirteisistä historiallisista puutaloista, pelkistetyistä, varhaismodernista teollisuusrakentamisesta ja Harjunkulman modernista umpikorttelikokonaisuudesta.

Yliopistonkatu Puistokoululta Villentorniin saakka on umpikorttelimaista kaupunkitilaa, joka katkeaa torin kohdalla. Asemakaavamuutoksen myötä muodostuu uutta kaupunkitilaa ja käyttötarkoituksia. Myös nykyinen tori jää pois kauppatorikäytöstä ja Kauppahalli puretaan. Kokonaisuuden osalta Keski-Suomen museon mielestä tulee kiinnittää huomio Jyväskylän keskustan historiallisiin ominaispiirteisiin, kaupunkirakenteen luonteenomaisiin umpikortteleihin sekä katutilaa rajaaviin rakennuksiin ja rakennusaloihin, kun suunnitellaan Yliopistonkadun vartta.

Asemakaavan valmistelussa tulee tarkemmin tutkia uudisrakentamisen kaupunkikuvallinen vaikutus Lyseon vanhaan koulutaloon ja Yliopistonkadun maisemaan sekä tehdä tarkemmalla tasolla vaikutusten arviointi. Erityisesti Yliopistonkadun suuntaisen uudisrakennuksen suunnittelussa tulee ottaa paremmin huomioon ympäristön monitasoiset kaupunkikuvalliset ja kulttuurihistorialliset arvot. Ne eivät saa jäädä alisteiseksi uudisrakentamiselle, vaikka uudisrakentamisessa tavoitteena onkin moderni arkkitehtuuri, näyttävyys ja massiivisuus. Kaavan yhteydessä laaditussa viitesuunnitelmassa esitetään, että uudisrakentamisen räystäslinja noudattaisi Lyseon vanhan koulutalon räystäslinjaa siten, että uudisrakennuksen ylimmät kerrokset olisivat alimpien kerrosten julkisivupinnasta sisäänvedettyjä. Asemakaavamääräyksissä tätä ei kuitenkaan ole huomioitu. Keski-Suomen museo katsoo, että C-1-alueelle sijoittuvissa uudisrakennuksissa tulee harjakorkeus olla sama tai matalampi kuin Lyseossa. Harjunkulmasta korttelin takalaidasta johdettu kerroskorkeus ja harjakorkeus ovat Lyseon, Marttalaan ja Fredrikssonin lakkitehtaaseen nähden sekä Yliopistonkadun kaupunkikuvaan nähden hallitsevia ja raskaita.

Paja-nimisen rakennuksen sijaintia tontilla tulisi harkita. Asemakaavasta tai sen selostuksesta ei selviä rakennuksen käyttötarkoitus eikä muu merkitys alueelle. Kaksikerroksisena sen mittasuhte on hyvä täsmentää esimerkiksi harjakorkeuden osalta suhteessa Lyseorakennukseen tai maakunnallisesti merkittävään

Marttalaan ja Fredrikssonin lakkitehtaan kiinteistöön. Kaavaluonnoksessa Paja-rakennuksen esitetty sijainti katkaisee yhteyden ja näkymät korttelin sisällä.

Asemakaavan muutosluonnoksessa on mahdollistettu keskustatoimintojen alueelle C-1 muun muassa asuin-, opetus-, kulttuuri- ja liiketiloja. C-1-korttelimääräys on keskusta-alueelle poikkeuksellisen salliva. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan tiiviillä keskusta-alueella ja kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla tulisi alueen käyttötarkoitus tarkemmin määritellä. Lisäksi tulisi pohtia, onko pääkäyttötarkoituksesta syytä poistaa asuinkäyttö, joka on osoitettu omaksi kokonaisuudekseen.

Keski-Suomen museo pitää hyvänä, että korttelia on tutkittu ennen asemakaavan laadintaa viitesuunnitelmalla. Siinä on osoitettu olemassa olevaan rakennusperintöön liittyviä ratkaisuja, joita valitettavasti ei kuitenkaan ole viety asemakaavamääräyksiksi.

Asemakaavassa ratkaisujen soveltuvuus rakennussuojelulailla suojellun Lyseorakennuksen ympäristöön, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti kulttuurihistoriallisesti merkittäviin arvoihin on osoitettu kaupunkikuva-toimikunnan tehtäväksi. Keski-Suomen museo katsoo, että näin merkittävässä ympäristössä asemakaavan tulee ohjata uudisrakentamista selkeämmin sekä ottaa kantaa käyttötarkoituksiin tarkemmalla tasolla, jotta alueen kehittäminen olisi hallittua. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan suojellun koulutalon, maakunnallisesti merkittävien rakennusten, Harjun valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön sekä kaupunkikuvallisesti merkittävän Yliopistonkadun osalta tulee erityisesti tarkentaa C-1-kortteliin liittyviä kaavamääräyksiä.

Kaavoittajan vastine:

Asemakaavan muutoksessa luodaan maankäytön suunnittelun periaatteiden mukaisesti keskeiset periaatteet ja reunaehdot uudisrakentamiselle. Reunaehdoissa esitetään ehdottomasti noudatettavat asiat, joilla on suurin vaikutus muun muassa kaupunkirakenteeseen, kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön. Tilanteessa, jossa C-1-korttelialueen tuleva käyttötarkoitus ei ole tarkasti tiedossa, ei asemakaavassa voida määrätä yksityiskohtaisesti esimerkiksi kaikkia kaupunkikuvallisia yksityiskohtia. Ne jäävät tarkemman tason suunnittelun ratkaistaviksi, kuitenkin asemakaavan edellyttämässä puitteissa. Määräyksiltään tarkat asemakaavat edellyttävät, että kaavan laatimisvaiheessa on tiedossa tuleva toteutettava hanke, jolle kaavaratkaisu räätälöidään.

Kaavaratkaisussa on määriteltävä tarkasti tuleva korttelirakenne eli rakennusten sijainnit ja muodot, niiden rajaamat katu- ja kaupunkitilat sekä rakentamisen määrä ja korkeus. Pelkästään jo tämä määrittely luo hyvin yksityiskohtaiset raamit toteutukselle. Rakentamistapaa ohjaavissa kaavamääräyksissä edellytetään uudisrakentamisen arkkitehtuurilta erityisen korkeaa laatua sekä sopivuutta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön. Uudisrakentamisen edellytetään ilmentävän modernia arkkitehtuuria. Keskeinen rakentamistapaa ohjaava määräys on vaatimus uudisrakentamisen kaupunkikuvallisten ja arkkitehtonisten periaatteiden ratkaisemisesta arkkitehtuurikilpailulla. Kilpailulla mahdollistetaan vaihtoehtojen vertailtavuus, ja kohteeseen parhaiten sopivan vaihtoehdon valitseminen.

Määräysten keskeinen tavoite ja tarkoitus on varmistaa uudisrakentamisen laadullinen sopivuus arvokkaaseen keskustaympäristöön ja arvojen huomioon ottaminen. Erityisen laadukas suunnittelu ja toteutus muodostavat oman ajallisen kerroksen arkkitehtuuriltaan monimuotoiseen kokonaisuuteen, jossa ei aiemminkaan ole kaihdettu rohkeutakaan ratkaisuja. Kaavamääräyksen vaatimus korkealaatuisuuden arvioimisesta kaupunkikuvatoimikunnassa on normaali menettelytapa, ja yksi keino varmistaa laatu monijäsenisen toimielimen käsittelyssä.

Kaavamuutoksen yhteydessä on laadittu korttelialueen viitesuunnitelma, jossa on esitetty asemakaavaa tarkempia ajatuksia rakennusten kaupunkikuvallisesta ilmeestä. Viitesuunnitelman tarkoitus on esittää yksi tulkinta laaditun asemakaavan toteutuksesta. Viitesuunnitelma antaa myös tulkinnallista apua määrittämään, mitä kaavamääräyksillä tarkoitetaan esimerkiksi erityisen korkealaatuisella arkkitehtuurilla ja rakennettuun kulttuuriympäristöön sopivuudella.

Lyseon korttelissa korttelirakenne ei luonnollisista syistä noudata muun ruutukaavakeskustan rakennetta. Uudisrakentaminen on sovitettu kortteliin siten, että se muodostaisi luontevan jatkumon sekä Fredrikssonin lakkitehtaan korttelin, Harjunkulman korttelin että muun ruutukaavan kanssa. Uudisrakentaminen sijoittuu Yliopistonkadun, Harjukadun ja Lyseonkadun varteen rajaamaan katutilaa sekä yhdeksi julkisivuksi keskeiselle kaupunkiaukiolle (Kauppatori).

Kaavaehdotuksessa on tarkennettu C-1-korttelialueen käyttötarkoituseräystä siten, että asuinrakentaminen on kielletty. Myös muiden käyttötarkoitusten osalta on esitetty tarkentavia määräyksiä esimerkiksi maantasokerrosten käsittelystä. Käyttötarkoitus on kuitenkin edelleen lavea mahdollistamaan alueen monipuolinen kehittäminen keskustan kehittämiselle asetettujen tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Kaavaehdotukseen on lisätty määräys C-1-kortteliin torin laidalle sijoittuvan uudisrakennuksen vesikaton ylimmän kohdan likimääräinen korkeusasema, joka noudattaa Harjunkulman kerrostalokorttelin korkeutta.

Asemakaavan muutoksessa on esitetty korttelin eteläosaan rakennusala ns. paja-rakennukselle. Rakennukselle ei ole erikseen määritetty tarkempaa käyttötarkoitusta – se noudattaa C-1-korttelialueen käyttötarkoituseräystä. Paja-rakennus on mielletty kaavan taustasuunnittelussa Lyseorakennuksen laajennusosaksi palvelemaan rakennuksen varsinaista käyttötarkoitusta. Lyseorakennukseen sijoittuu kansalaisopiston ja kuvataidekoulun tilat, ja paja-rakennukseen voisi sijoittua toiminnan tarvitsemat verstastilat. Rakennus voisi toimia myös korttelin yhteistilana ja palvella korttelin sisäpiha-alueen toimintaa esimerkiksi kokoontumis- ja esiintymistarkoituksiin tai pyöräpysäköintiä. Rakennuksen käyttötarkoitus tarkentuu suunnittelun edetessä todellisten tarpeiden kirkastuessa. Paja-rakennuksen Harjukadun puoleiseen pätyyn sijoittuu myös uusi korttelia ja ympäristöä palveleva muuntamotila.

Paja-rakennus rinnastuu mittakaavaltaan ns. Marttalan rakennukseen Yliopistonkadun varrella. Rakennus on sijoitettu tontille siten, että se rajaa Lyseon kortteliin syntyvää julkista/puolijulkista tilaa yksityisestä Fredrikssonin lakkitehtaan asuinkorttelista ja sen piha-alueista. Sijoittelussa on myös otettu huomioon suhde ns. Marttalan rakennukseen ja piha-alueeseen siten, että erilaisille pihatilojen ja toimintojen yhdistämiselle on tarvittaessa mahdollisuus.

Kaavaselistukseen on täydennetty vaikutusten arviointia rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Keski-Suomen ELY-keskus

Lyseon päärakennus on ollut vuosia käyttämättömänä. Rakennuksen peruskorjauksen on tarkoitus alkaa vuoden 2023 aikana ja rakennus on tarkoitus korjata kansalaisopiston ja kuvataidekoulun käyttöön. Hyvä niin, rakennukset säilyvät parhaiten, kun niitä käytetään asianmukaisesti. Lyseorakennuksen säilymistä toiminnallisesti elävänä kulttuurikohteena pystytään tukemaan sijoittamalla keskustatoimintojen korttelialueelle monipuolisesti erilaisia toimintoja, niin kuin kaavaluonnoksessa ja sen pohjaksi tehdyissä suunnitelmissa on hahmoteltakin.

Lyseon päärakennus on keskeinen maamerkki Jyväskylän katukuvassa, erityisesti Asemakadun päätepisteenä Harjun suuntaan. Tällä hetkellä Lyseon taustalla on Harjun vihreä maisema. Lyseon taakse suunniteltu korkea asuinrakentaminen muuttanee kyseistä maisemaa. Maisemamuutosta ja sen vaikutusta kaupunkikuvaan olisi syytä arvioida havainnekuvien avulla.

Ilmastovaikutukset näyttävät muodostuvan negatiivisiksi rakennusten purkamisen ja uudisrakentamisen takia. Kaupunkivihreän merkitystä ei voi liiaksi korostaa.

Kaavoittajan vastine:

Asemakaavan muutoksessa on tarkasteltu uudisrakentamisen suhdetta rakennettuun kulttuuriympäristöön etenkin Lyseorakennuksen osalta. Lyseorakennuksen keskeinen kaupunkikuvalinen asema Asemakadun päättenä säilyy, ja rakennuksen ympärille jää riittävästi tilaa. Lähi- maisemassa Lyseorakennuksen taakse sijoittuvan uudisrakentamisen vaikutus luonnollisesti korostuu. Tiiviisti rakennetussa kaupunkirakenteessa uudisrakentamisen vaikutus jää kauko- maisematarkastelussa vähäiseksi. Kokonaiskuvassa Harjun rooli keskusta-alueen vihreänä taustana säilyy uudisrakentamisesta huolimatta.

Asemakaavam muutoksen yhteydessä on laadittu Lyseon korttelin ulkotilojen ideasuunnitelma, jossa on esitetty ratkaisumahdollisuuksia kaupunkivihreän kehittämiseksi. Kaavamääräyksillä edellytetään piha- ja ulkoalueiden toteuttamista laadukkaaksi, viihtyisäksi, toimivaksi ja vehreäksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Alueen kasvillisuuden tulee olla monimuotoista ja kerroksellista, ja suurikokoisten puiden mahdollistamiseksi tulee toteuttaa riittävän laajoja ja syviä istutusalueita. Kaavassa on osoitettu myös erillisiä istutettavia alueen osia (is), joille tulee istuttaa mäntyjä ideasuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Alueen eteläosassa kasvavaa varttunutta puustoa edellytetään säilytettäväksi (s). Ulkotilojen ja kaupunkivihreän rooli on erittäin merkittävä koko Lyseon korttelin kehittämisessä.

Havainnekuvia Lyseon korttelin ulkotilojen ideasuunnitelmasta. Vasemmanpuoleisessa kuvassa näkymä torialueelle, jota kehitetään vehreänä ja toiminnallisena kaupunkitilana ja oikeanpuoleisessa kuvassa näkymä Lyseonkadun kohdalle toteutettavasta leikkipaikasta ja kaupunkiaukiosta. (Aino Landscaping Oy 6/2023)

Museovirasto

Kaavaluonnoksessa Lyseon suojeltu rakennus on merkinnällä srs. Suojelumääräystä tulee kehittää seuraavasti: "Rakennusperinnön suojelusta annetun lain nojalla suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennusta koskee Keski-Suomen ELY-keskuksen 5.6.2014 tekemä suojelupäätös, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut päätöksellään 16.1.2015. Rakennuksen **korjaus- ja** muutostöissä on noudatettava suojelupäätöstä **ja siihen sisältyviä suojelumääräyksiä**. Rakennus- ja toimenpidelupaa vaativista toimenpiteistä on pyydetty lausunto **Museovirastolta** ennen luvan myöntämistä."

Lyseon siipirakennuksen paikalle on varattu rakennusoikeus uudisrakennukselle. Ekologisempaa ja ilmastoystävällisempää olisi tutkia olemassa olevan rakennuksen käyttö- ja kehittymismahdollisuudet tulevaan käyttöön.

Kuten kaavaselostuksessa todetaan, muuttaa se toteutuessaan merkittävästi alueen rakennettua ympäristöä, alueen vanhaa rakennuskantaa puretaan ja tilalle rakennetaan uutta ja aiempaa korkeampaa. Kulttuuriympäristön kannalta on tärkeää, että uusi rakentaminen suhteutetaan sekä volyymiltään että sijoittelultaan

myös Lyseon vanhaan päärakennukseen siten, että sen keskeinen asema säilyy. Kaavaluonnoksen rakentamista koskevat määräykset tukevat tätä tavoitetta hyvin.

Kaava-alue on kaupunkikuvallisesti hyvin merkittävä ja keskeinen Jyväskylässä. Jyväsjärven suunnasta katsottuna Lyseorakennuksen taakse ehdotettu kuusikerroksinen asuinkortteli nousee Lyseota korkeammaksi, millä on vaikutusta tähän keskiseen näkymäakseliin ja korttelin avoimuuteen Harjun suuntaan.

E erityisen tärkeätä kaavassa on huolehtia, etteivät uudet rakennusmassat tule liian lähelle suojeltua koulua ja siitä etteivät ne vaikuta kielteisesti harjumaisemaan.

Kaavoittajan vastine: Lyseon suojellun rakennuksen suojelumääräystä (srs) on täydennetty lausunnossa esitetyllä tavalla.

Lyseon kortteli sijoittuu erittäin keskeiselle sijainnille Jyväskylän ydinkeskustassa, ja alueen kehittämällä on merkittäviä vaikutuksia keskusta-alueen elinvoimaisuuteen ja laajemmin keskustan kehittämiseen. Lyseon 1959 valmistunut siipiosa on suunniteltu koulutoiminta varten tilanteessa, jossa alueella toimi Lyseon lukio. Koulutoiminta on alueelta siirtynyt muualle, eikä entiselle koulutoimintaa varten suunnitellulle rakennukselle ole löytynyt luontevaa käyttöä osana alueen kokonaiskehittämistä. Rakennus edellyttäisi mittavaa peruskorjaamista, eikä se siltikään palvelisi parhaalla tavalla keskustan kehittämistä ja elinvoimaisuutta. Ottaen huomioon alueen keskeinen sijainti, on erittäin perusteltua tarkastella purkavan täydennysrakentamisen mahdollisuuksia, joilla alue saadaan arvoiseensa käyttöön aktiivisena osana Jyväskylän ydinkeskustaa. Hankkeen kokonaisvaikuttavuus huomioon ottaen, on purkamisesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvat ilmastovaikutukset erityisen perusteltuja. Kaavamuutoksen toteuttamisella kehitetään myös kaava-alueen ulkotiloja vehreiksi ja viihtyisiksi tuomaan oman kasvullisen kerroksen keskustan ”kivikaupunkiin”. Kaavamuutoksen yhteydessä on laadittu Lyseon korttelin ulkotilojen ideasuunnitelma, jossa esitetään, miten korttelin sisäosia sekä torin aluetta on mahdollista kehittää vehreinä, viihtyisinä ja aktiivisina julkisina ja puolijulkisina kaupunkitiloina.

Asemakaavan muutoksessa on tarkasteltu uudisrakentamisen suhdetta rakennettuun kulttuuriympäristöön etenkin Lyseorakennuksen osalta. Lyseorakennuksen keskeinen kaupunkikuvallinen asema Asemakadun päättänä säilyy, ja rakennuksen ympärille jää riittävästi tilaa. Uudisrakentaminen muuttaa vähäisesti kaukomaisemassa kaupunkisiluettia, mutta tiiviisti rakennetussa kaupunkirakenteessa muutokset jäivät vähäisiksi. Kokonaiskuvassa Harjun rooli keskusta-alueen taustana säilyy uudisrakentamisesta huolimatta.

Alva-Yhtiöt Oy / vesi

Lyseon korttelin vesihuoltolinjat tehdään alustavan suunnitelman mukaisesti paikkoihin.

Hulevesilinja kiertää Lyseon korttelin Harjukadun kautta Yliopistonkadulle. Nykyinen hulevesilinja poistetaan Harjukadulta, koska viettosuunta muuttuu toiseen suuntaan.

MIELIPITEET

Mielipide 1 (yksityishenkilö)

On hyvä, että huonokuntoiset rakennukset puretaan ja tilalle rakennetaan toimivampaa. Rakennusten korkeuteen tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota. Jos rakennukset toteutetaan 5- tai 6-kerroksisina, tori ja Yliopistonkatu sen edestä menettävät merkittävän osan valoisuuttaan ja avaruuttaan. Jos kerroksia olisi vain 3 tai 4, tulisi nykyiselle torille edes paikoin suoraa auringon valoa, mikä varmasti tekisi siitä käyttäjille mieleisemmän. Lopputulos on kovin kolkko, jos valoisuus ja näkymä Harjulle häviävät, ja tämänhetkisessä

luonnoksessa ne näyttävät häviävän käytännössä kokonaan. Nykyään iltapäivän aurinko paistaa torille juuri matalan kauppahallin yli. Tältä osin Lyseon uuden osan ja kauppahallin tilalle tuleva rakennus on keskeinen – temppelin alueelle tulevan rakennuksen korkeus vaikuttaa paljon vähemmän. Lyseon vanha rakennus säilyttäisi myös arvokkaamman aseman kaupunkikuvassa, jos sen rinnalle tulisi suhteessa maltillisemman kokoinen rakennus.

Kaavoittajan vastine: Uudisrakentamisella ja sen korkeudella on luonnollisesti vaikutuksia lähiympäristön valaistusolosuhteisiin tiiviisti rakennetussa keskustaympäristössä. Torialuetta kehitettäessä valaistusolosuhteet otetaan huomioon muun muassa toimintojen sijoittelussa ja kasvillisuudessa. Myös uudisrakentamisen arkkitehtuurilla ja massoitella voidaan vaikuttaa auringonvalon kulkuun alueella. Tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä muodostuu luonnollisesti valaistusolosuhteiltaan erilaisia alueita. Aurinkoisten kaupunkitilojen lisäksi on tarvetta myös varjoon sijoittuville kaupunkitiloille, jotka takaavat monimuotoisen kaupunkiympäristön ja yhden keinon sopeutua ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin kuten keskustaluoteilla esiintyviin lämpösaarekeilmiöihin. Varjo-olosuhteet eivät tarkoita, että tila olisi epäviihtyisä tai kolkko.

Mielipide 2 (yksityishenkilö)

Alueelle ei pitäisi tehdä asuinrakentamista, vaan mieluummin kulttuurirakentamista. Sijainti keskellä kaupunkia ja pysäköinti järjestettävissä tekee paikasta hyvän paljon puhutulle konserttitalolle. Asuinrakentaminen tekee alueesta liian tiiviin. Kerrostalojen rakentaminen rajoittaa huomattavasti monen Lyseonkadun varressa asuvan näkymää Harjulle. Pysäköintihalliin kulkua ei tule sijoittaa Harjukadulle, vaan säilyttää se Yliopistonkadulle. Siirto nostaisi turhaan kustannuksia. Toivottavasti kirkon ja muiden purettavaksi suunniteltujen rakennusten purku käynnistyisi pian, sillä graffitein sotketut rakennukset luovat todella epäsiistiin ja ruman vaikutelman, ja töhryjen siivoaminen tulee kalliiksi veronmaksajille.

Kaavoittajan vastine: Lyseon kortteliin on asemakaavan muutoksessa esitetty kulttuurirakentamisen mahdollistava C-1-korttelialue sekä asuinrakentamista mahdollista AK-1-korttelialue. Asemakaavan muutos mahdollistaa alueen kehittämisen toiminnoiltaan monipuolisena keskustakorttelina. Keskeisenä tavoitteena on aktivoida ja elävöittää keskustaa, ja tavoitteen saavuttamisessa toiminnoiltaan monipuolinen rakenne palvelee parhaiten. Koko korttelialueen rakennusoikeudesta noin 1/3 on asuinrakentamista ja loput eli valtaosa muuta rakentamista kuten kulttuuri- ja opetustiloja. Lyseon korttelin rakentamisen tiiveys ei poikkea keskustaluoteen olemassa olevasta rakentamisesta.

Asemakaavan muutoksessa on esitetty P-torin pysäköintilaitoksen kulkuyhteyden siirtämistä Yliopistonkadulta Harjukadulle. Siirto mahdollistaa korttelin kehittämisen aktiivisena, elävänä ja turvallisena sekä paremmin muuhun ydinkeskustaan kytkeytyvänä osana. Kulkuyhteyden siirto on arvioitu liikenteellisesti toimivaksi ratkaisuksi ja aiheutuvat haitalliset vaikutukset vähäisiksi. Kustannusnäkökulmasta kulkuyhteyden siirtämisen suorien ja välillisten vaikutusten kokonaistarkastelu perustelee ratkaisua.

Mielipide 3 (As Oy Jyväskylän Harjupaviljonki)

Kaavamuutosalueen liikennejärjestelyt tulisi säilyttää ennallaan. Toriparkin sisään- ja ulostulot tulee säilyttää vanhalla sijainnillaan Yliopistonkadun puolella. Harjunkulman kehittämistä autottomaksi alueeksi tulisi edistää.

Olemassa olevan infran hyödyntäminen uuden pysäköintihallikonaisuuden toteutuksessa tulisi ottaa huomioon. Onko yleiselle parkkitilalle tarvetta nyt, kun Kirkkopuiston alle valmistuu runsaasti yleistä pysäköintitilaa.

As Oy on huolissaan Harjunkulman turvallisuudesta kevyen liikenteen kulkuväylillä sekä pyöräily- ja sähköskootterikaistoilla. Harjukadun yli tapahtuu merkittävästi kevyttä liikennöintiä Harjun ja keskustan välillä. Alueella liikkuu runsaasti turisteja, ulkoilijoita, koiranulkoiluttajia sekä Harju toimii alustana monille kesä- ja urheilutapahtumille sekä -harrastuksille. Ohjaamalla liikennettä Harjukadulle ja Lyseonkadulle vaarannetaan suuren käyttäjäryhmän turvallisuus merkittäväällä tavalla. Kaavaselostuksessa mainitaan tavoitteena olevan muuttaa Harjukatu tilausajoliikenteen poistuessa alueelta yhdeksi keskusta-alueen pyöräilyn pääreiteistä. Tavoite on ristiriidassa kaavamuutoksessa esitettyjen liikennejärjestelyiden kanssa.

Harjukatuun kohdistuu merkittävää työmatkaliikennettä sekä opiskelijaliikennettä, joten on tärkeää, että työ- ja koulumatkat voidaan toteuttaa mahdollisimman turvallisesti.

Harjukadun pyöräilyyn ja pyöräkaistoihin on panostettu, joten toiveena olisi, että Harjunkulman korttelia kehitettäisiin kevyen liikenteen ehdoilla ja tähdättäisiin sitä kautta turvalliseen ja monipuoliseen päästöttömään käyttöön.

Harjukatu on kapea katu, jonka leventäminen on erittäin haasteellista tai mahdotonta. Esitetyssä kohtaa parkkihallin sisäänkäynti ruuhkautuisi helposti ja aiheuttaisi autojen tyhjäkäyntiä merkittävän suuren asuin-kompleksin kupeessa sekä kevyen liikenteen kriittisten kulkuyhteyksien välittömässä läheisyydessä. Ajoneuvot ovat nykypäivänä suurempia, jolloin kapeaan paikkaan sijoitettu sisäänvalo ei anna vastinetta ripeään, toimivaan sisään- ja/tai ulosajoon. Uusissa pysäköintihalleissa on otettava huomioon nykyaikajoneuvojen koko. Yliopistonkatu on leveämpi ja kaistojen välisten viheralueiden vuoksi levennettävissä. Lyseonkadulle sijoitettavan Toriparkin sisäänkäynti on merkittävästi muokattavissa/levennettävissä, mikäli Lyseonkadun yläpäästä toteutetaan alkuperäisesti kaavailtu virkistys/kävelyalue, eikä ajoneuvoliikennettä lyseonkadulle muutoin sallita lainkaan. Yliopistonkatu on keskeinen toimitilakatu ja ostosalue, jossa kivijalkaan on sijoitettu merkittävä määrä liiketiloja. Lyseonkadun ja Harjukadun puolella valtaosa kiinteistöjen käyttäjistä on asukkaita, joten myös suunniteltujen järjestelyiden meluhaitat korostuvat negatiivisesti näiden pääasiallisten käyttäjäryhmien suosimassa ympäristössä.

Kaavoittajan vastine:

P-Torin pysäköintilaitoksen liikennemäärät

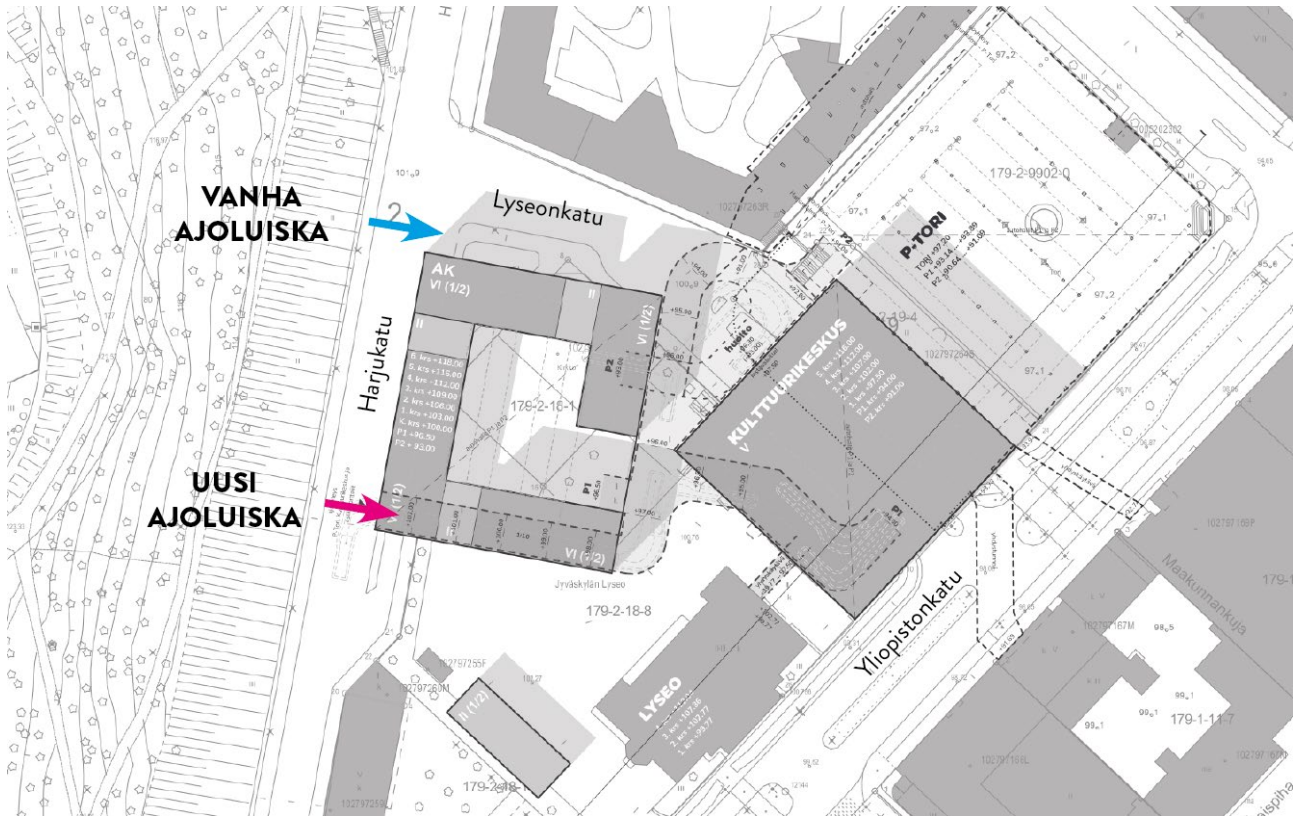
P-Torissa on päivittäisiä sisäänajoja nykytilanteessa arkisin 650–750 ajon/vrk, lauantaisin 250–350 ajon/vrk ja sunnuntaisin 100–150 ajon/vrk. Pysäköintilaitoksen rampin liikennemäärä tavanomaisena arkivuorokautena on näin ollen noin 1300–1500 ajon/vrk. Kaavahankkeen toteutuessa pysäköintilaitokseen voi tulla alle 100 autopaikka (ap) lisää, mutta pysäköintipaikkojen kierto tehostunee ja näin ollen myös liikennemäärä voi kasvaa. Uuden maankäytön aiheuttamaa uutta liikennettä arvioitiin kaavan liikennetarkastelussa sillä tarkkuudella, että voitiin varmistua P-laitokseen portilla tarvittavien sisäänajokaistojen määrästä. Varsinaista liikennemääräennustetta ei laadittu. Karkea arvio P-Torin tulevasta tyypillisestä arkivuorokausiliikennemäärästä on enintään noin 2000–2500 ajon/vrk luokkaa, mikä vastaa noin 200–250 ajon/h huipputuntiliikennemäärää. Edelleen, jos arvioidaan pysäköintilaitoksen liikenteen jakautuvan Harjukadulta Väinönkadun ja Yliopistonkadun liittymiin suhteessa 50/50, olisi koko Harjukadun matkalla liikenteen lisäys keskimäärin tasolla 1000 ajon/vrk. Harjukadun ajoneuvoliikenteen määrä on nykytilanteessa Yliopistonkadun liikennevalolaskurin mukaan noin 3 000 ajon/vrk. Harjukadun liikenne-ennuste kaavaluonnoksen mukaisen hankkeen toteuduttua on näin olleen karkeasti arvioiden 4000 ajon/vrk (kasvua noin 25 %).

P-Torin uuden ajoluiskan tuoman liikenteen kasvun haittavaikutukset Harjukadulla arvioitiin keskustan korttelikadulle tavanomaiseksi. Ramppiliittymän sujuvuus arvioitiin riittäväksi ilman valo-ohjausta. Väinönkadun ja Harjukadun liittymään ei arvioitu aiheutuvan merkittävää toimivuusongelmaa. Mikäli Väinönkadulta vasemmalle Harjukadulle kääntyvä liikenne lisääntyy niin paljon, että se muodostaa turvallisuusongelmia vastakkaisesta suunnasta alamäkeen ajavan pyöräliikenteen kanssa, voidaan myöhemmin harkita valo-ohjauksen lisäämistä tai Väinönkadulta vasemmalle kääntymisen kieltämistä ja pysäköintilaitokseen saapuvan liikenteen ohjaamista Yliopistonkadulta Harjukadulle.

P-Torin pysäköintilaitoksen ajojärjestelyt

P-Torin ajojärjestelyjä tutkittiin kaavan yhteydessä laaditussa liikennetarkastelussa. Vaihtoehtoina oli ajoyhteys Väinökadulle, Yliopistonkadulle ja/tai Harjukadulle.

- *Väinökadun ajoyhteys hylättiin vilkkaan linja-autoliikenteen, toriliittymän viereisen linja-autopysäkin tilavarausten sekä pysäkillä olevan linja-auton aiheuttaman näkemäesteen vuoksi. Ruuhka-aikoina usean linja-auton ollessa pysäkillä, liittymän kulku saattaa tukkeutua.*
- *Yliopistonkadun nykyinen P-Torin sisäänajo sijoittuu suoraviivaisesti Lyseonkadulta pääkatuverkolle. Valo-ohjauksen vuoksi pysäköintilaitoksen liikenne on sujuvaa. Sisäänajon säilyttäminen Yliopistonkadulla rajoittaisi kulttuurikorttelin rakennuksen tilasuunnittelua merkittävästi, vähentäisi rakentamisen laajuutta, eikä mahdollistaisi kulttuurikorttelirakennuksen katkeamatonta maantasokerrosta Yliopistonkadulle. Pysäköintilaitosliittymän risteäminen Yliopistonkadun pyörätien kanssa koettiin pyöräliikenteen sujuvuuden kannalta huonommaksi kuin Harjukadulle osoitettavassa ramppiliittymässä, sillä Harjukadun rampin myötä Lyseonkadun liittymä Yliopistonkadulle voitaisiin sulkea ja pyöräliikenteelle taata esteetön kulku. Vaihtoehto hylättiin, sillä asemakaavalle asetetut tavoitteet rakentamisen laadulle, laajuudelle ja toiminnallisuudelle eivät toteutuisi.*
- *Harjukadulla P-Torin pysäköintirampin arvioitiin olevan toteutettavissa liikenteellisesti hyvään kohtaan nykyisen Lyseonkadun liittymän kohdalle. Ajoluiskalle vertailtiin kahta eri sijaintivaihtoehtoa: uuden rakennuksen julkisivulinjalla (VEA, kaavaluonnokseen valittu vaihtoehto) ja keskeisemmin Lyseonkadun nykyisellä linjauksella (VEB, hylättiin). Molempien vaihtoehtojen liittymänäkemät tarkistettiin ohjearvot täyttäviksi, mutta VEB:ssä näkemävaatimukset eivät olisi aiheuttaneet reunaehtoja uuden rakennuksen suunnitteluun. VEA koettiin merkittävästi paremmaksi Lyseonkadulle muodostuvan aukion, käytettävyyden, kaupunkikuvan, istutusmahdollisuuksien sekä pelastuspaikkojen sijoittelun kannalta. P-Torin uuden ajoluiskan tuoman liikenteen kasvun haittavaikutukset Harjukadulla arvioitiin keskustan korttelikadulle tavanomaiseksi. Ramppiliittymän sujuvuus arvioitiin riittäväksi ilman valo-ohjausta.*
- *Asemakaavan muutosehdotuksessa esitetään P-Torin ajorampin siirtämistä AK-korttelialueen eteläpäähän noin 60 metriä kaavaluonnoksessa esitetystä sijainnista. Muutos mahdollistaa muun muassa maanalaisen huoltopihan toteuttamisen kulttuurikortteliin ja Lyseonkadun luoteisosan kehittämisen laajempaan aukiutilana. Ajorampin siirtämisen liikenteelliset vaikutukset jäivät vähäisiksi suhteessa luonnosvaiheessa esitettyyn ratkaisuun.*

Asemapiirros Lyseon korttelista, johon on merkitty Harjukadulle sijoittuvan P-Torin ajorampin sijaintiin tehty muutos. Kaavaehdotuksen (viimeisin) mukainen ajorampin sijainti on osoitettu punaisella nuolella ja kaavaluonnoksen (vanha) mukainen sijainti sinisellä nuolella.

Harjukadun kehittäminen

Harjukadun toiminnallinen luokitus on alueellinen kokoojakatu. Jyväskylän keskustan liikennesuunnitelmassa (2012) Harjukatu on osoitettu merkinnällä pysäköinti- / tontti- / muu katu (30 km/h) ja kadulle on osoitettu kaksisuuntainen pyörätie ajoradan pohjoispuolelle. Liikennesuunnitelma on osittain vanhentunut ja eikä Harjukadun tavoitteelliselle liikenneverkolliselle luokitukselle ole suunnitteilla muutoksia. Asemakaavamuutoksen vuoksi linja-autojen pysäköintipaikat sekä tilausajolaiturit poistuvat ja katualue pienenee. Kaava-alueen katualueen leveys yhteensovitetiin kadun kapeimpaan poikkileikkaukseen. Ajoradan leveys 6,0 m on riittävä matalalla ajonopeudella ajavalle moottoriajoneuvoliikenteelle. Ajoradan vierelle mitoitettiin suunnitteluohjeiden minimiarvot täyttävät 1,5 m levyiset pyöräkaistat. Talvisin lumet aurataan ajoradalta ja pyöräkaistalta tilapäisesti 3,0 m leveälle jalkakäytävälle, josta ne siirretään erilisille lumen läjitykseen osoitetuille alueille.

Pysäköintilaitoksen sisäänajon sijoittaminen Harjukadulle ei estä kadun kehittämistä liikenteen rauhoittamisen näkökulmasta. Väinönkadun liittymässä voidaan harkita valo-ohjauksen lisäämistä tai Väinönkadulta vasemmalle kääntymisen kieltämistä ja pysäköintilaitokseen saapuvan liikenteen ohjaamista Yliopistonkadulta Harjukadulle, mikäli tämä koetaan myöhemmin tarpeelliseksi.

P-Torin pysäköintilaitoksen tarve

P-Paraatiin rakennettiin 208 autopaikkaa, eikä se korvaa P-Torin (485 ap) tarvetta. P-Torissa on tyypillisesti keskipäivällä yli 300 pysäköityä ajoneuvoa ja öisin noin 100 ajoneuvoa. P-Toriin on osoitettu viereisten kiinteistöjen velvoitepaikkoja, joita ei voi poistaa ilman korvaavien paikkojen lunastamista muista laitoksista.

Pyöräliikenteen turvallisuus

Sekä Harjukadulle (1-suuntaiset pyöräkaistat) että Yliopistonkadulle (2-suuntainen pyörätie ajoradan pohjoispuolella, tavoitetilanteessa 1-suuntainen järjestely) on linjattu Jyväskylän vuonna 2022 päivitetystä pyöräliikenteen tavoiteverkossa pääreitit. Pyöräliikenteen määrästä ei ollut kaavan valmisteluvaiheessa tarkkoja liikennemääriä. BRUTUS-liikennemalli ennustaa Yliopistonkadulle suurempaa liikennemäärää verrattuna Harjukatuun. Strava-liikuntasovelluksen perusteella Harjukatu voisi olla Yliopistonkatua suositumpi pyöräliikenteen reitti. Yksisuuntaisten pyöräkaistojen vuoksi Harjukadun pyöräliikenteestä vain noin puolet, eli koilliseen kulkeva pyöräliikenne, risteää pysäköintilaitoksen liikenteen kanssa, kun taas Yliopistonkadulla pysäköintilaitoksen liikenne risteää molempien suuntien pyöräliikenteen kanssa.

Yliopistonkadun tai Harjukadun P-Torin ramppien sijainnista ei voi yksiselitteisesti arvioida, että toinen olisi toista turvattomampi. Pyöräkaistan (Harjukatu) koettu turvallisuus voi olla heikompaa kuin pyörätiellä (Yliopistonkatu) ajettaessa, mutta tutkimusten mukaan linjaosuuksilla sattuu vain vähän onnettomuuksia verrattuna liittymäalueisiin. 1-suuntainen pyöräliikenne on ajoradan risteyksissä 2-suuntaista pyöräliikennettä turvallisempaa, sillä väistettävä pyöräliikenne lähestyy liittymää aina samasta suunnasta kuin vastaavan ajosuunnan moottoriajoneuvoliikenne. Verrattuna pyörätiellä ajavaan pyöräilijään, on oikealle kääntyvän auton kuljettajan helpompi havaita ajoradan vieressä pyöräkaistalla liittymän yli ajava pyöräilijä. Valo-ohjaus (Yliopistonkatu) puolestaan vähentää sivusuunnan autoliikenteen ja pääsuunnan risteävän pyöräliikenteen onnettomuusriskiä.

Mielipide 4 (As Oy Jyväskylän Lyseonlinna)

Uusien tutkimusten ja tiedon valossa asukkaat haluavat tulla keskustaan nauttimaan palveluista ja tapahtumista, eivät niinkään asumaan.

Kaavamutoksessa tulee kiinnittää huomiota mm. torin tulevaan käyttöön, kaavan vaikutuspiirissä asuvien asukkaiden viihtyvyyteen muuttuvassa asuinympäristössä sekä liikenteen muutoksiin ja esteettömyyden liikkuamiseen. Kaava on tehokkuudeltaan massiivinen – onko tähtäimessä kaavoitusmaksujen kerääminen. Rakentamisen aiheuttamalla Lyseonkadun sulkemisella on rajut vaikutukset nykyiseen asuinympäristöön. Suomessa tällaista ei ole tapahtunut kuin aivan pakottavissa tapauksissa. C-1-korttelin rakennus tekee torista umpinaisen poistaen lopullisesti näkymän Harjulle. Rakennusmassa on suhteettoman suuri verrattuna korttelin muihin rakennuksiin. Lyseonkadun poistoa perustellaan vähäliikenteisyydellä. Toisella kaistalla on ajo-kielto ja toisella linja-autojen pysäköintiä, mikä estää ajoneuvoliikenteen. Kadulla on kuitenkin runsaasti kevyttä liikennettä.

C-1-korttelista tulee poistaa asuinrakentamisen mahdollisuus. Paikka on hyvä yleiseen palveluun liittyvälle rakentamiselle (liike-, toimisto-, opetus- ja kulttuuritilat), joita keskustassa ei ole tarpeeksi. Rakennusmassaa tulee pienentää olemassa oleviin rakennuksiin suhteutettuna niin, että Lyseo keskeisenä rakennuksena ei jää uuden rakennuksen varjoon. Rakennusta tulee siirtää Lyseon suuntaan siten, että kevyt liikenne mahdollistuu suoraan Harjulta Yliopistonkadulle. Tällöin liikenteen ei tarvitse kulkea torin kautta, minne laskeutuminen portaita pitkin on vanhuksille, näkövammaisille ja lastenvaunuille ongelmallista. Samalla näkymä torilta Harjulle tuo ilmavuutta torille ja sen ympäristöön. Nykyisen kauppahallin paikalle voi rakentaa istutusluiskan ja leveät rappuset, joilla voi vaikkapa istua ja katsella lasten leikkejä puistoaukiolla.

Asuinkorttelista tulee poistaa kaksi lähinnä Lyseonkatua olevaa rakennusta. Ne voidaan ottaa myöhemmin mukaan varauksella täydennysrakentamiseen, jos hyväksyttävää tarvetta ilmaantuu. Samalla poistuu näkemästä Yliopistonkadun suuntaan, koska ajoluiska on aivan suunnitellun rakennuksen vieressä.

Harjukadun liikenne tulee vilkastumaan parkkihallien liikenteen lisääntyessä. Kun kadulla on vielä erilliset pyörätiet ja jalkakäytävät, kääntyminen varsinkin Väinökadulta päin tultaessa parkkihalliin voi aiheuttaa liikenteen ruuhkautumista. Väinökadun yläpäässä kevyt liikenne on vilkasta, ja Harjukadun risteys vaatii erityistä tarkkaavaisuutta tiellä liikkujilta. Autoliikenteen lisääntyminen Harjukadulla on huomioitava risteuksen

liikennejärjestelyissä niin, että risteyksen turvallisuutta erityisesti kevyen liikenteen osalta parannetaan nykyisestä tasosta. Tämä voidaan toteuttaa esim. ottamalla käyttöön Väinönkadun ja Harjukadun risteyksessä valo-ohjaus.

Kaavoittajan vastine:

Asemakaavan muutoksessa esitetään rakentamisen laajuuden ja tehokkuuden kannalta normaalia keskusta-alueen rakentamista. Rakentamisen korkeus tai tehokkuus ei poikkea lähiympäristön kaupunkirakenteesta. Kaavamuutoksen korttelialueiden tehokkuus on $e=2.08$ (C-1 $e=1.80$ ja AK $e=2.57$) ja koko kaava-alueen $e=1.19$. Lähiympäristössä tonttitehokkuudet vaihtelevat $e=1.89$ – $e=4.75$ välillä. Lähiympäristöön peilattuna Lyseon korttelin tehokkuus on jopa maltillista keskeinen sijainti huomioon ottaen. C-1-korttelin uudisrakennukselle on osoitettu rakennusoikeutta 12000 kerrosalaneliömetriä. Viereisessä Harjunkulman kerrostalokokonaisuudessa kerrosalaa on reilut 25000 k-m^2 eli yli puolet enemmän.

Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen muuttaa osittain lähimaisemassa avautuvia näkymiä rakennusten sijoittelun ja korkeuden vuoksi. Kaukomaisemassa vaikutukset kaupunkisiluettiin ja keskeisiin kaupunkinäköymiin jäävät vähäisiksi, sillä rakentaminen ei poikkea ympäristöstään korkeudeltaan. Lyseorakennus säilyttää myös tulevaisuudessa keskeisen asemansa keskustan kaupunkikuvassa Asemakadun päätepisteenä.

C-1-korttelin käyttötarkoituksessa halutaan mahdollistaa mahdollisimman laveasti erilaisten toimintojen sijoittuminen alueelle, jotta keskustan kehittämiselle annetaan erilaisia mahdollisuuksia. Keskeistä on, että C-1-kortteliin sijoittuu sellaista toimintaa, jonka keskustaa aktivoiva ja elävöittävä vaikutus olisi mahdollisimman suuri. Tähän tavoitteeseen erinomainen vaihtoehto on erilaiset kulttuuritoiminnot, jotka houkuttelevat suuria asiakasmääriä. Saadun palautteen perusteella asemakaavan muutosehdotuksessa on muutettu C-1-korttelialueen käyttötarkoitusta siten, että asuinrakentaminen on rajattu pois mahdollisista toiminnoista.

Torialuetta on tarkoitus kehittää vehreänä ja viihtyisänä kaupunkitilana tilanteessa, jossa nykyinen toritoiminta siirtyy Asema-aukiolle. Kaavamuutoksen yhteydessä on laadittu Lyseon korttelin ulkotilojen ideasuunnitelma, jossa on esitetty mahdollisuuksia torialueen kehittämiseen. Torin kehittämisellä on varmasti positiivisia vaikutuksia lähiympäristön olemassa olevien sekä tulevien asukkaiden kokemaan viihtyisyyteen.

Lyseonkadun merkitys keskustan liikennejärjestelmässä on nykytilanteessa vähäinen. Katu palvelee lähinnä P-Toriin suuntautuvaa liikennettä, takseja sekä kevyen liikenteen liikkuja (pääasiassa jalankulkijoita). Lyseonkatu ei johda suoraan mihinkään sen törmätessä Harjukatuun ja Harjun jyrkkään rinteeseen tai Yliopistonkatuun. Lyseonkadulle päätyvä liikenne tulee joko Väinönkadulta tai Yliopistonkadulta, jotka molemmat palvelevat liikennettä myös jatkossa. Lyseonkadun poistamisella ei ole merkittävää vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Jalankululle ja pyöräilylle on erinomaiset reitit sekä Väinönkadulla, Harjukadulla että Yliopistonkadulla. Jalankulku ja pyöräliikenne pystyy myös kaavaratkaisun toteutuessa kulkemaan Lyseon korttelin läpi useampaa vaihtoehtoista reittiä, joista osa on esteettömiä ja osa ei.

Lyseon korttelin liikennejärjestelyjä koskeviin mielipiteisiin on vastattu laajemmin mielipide 3:een annetussa kaavoittajan vastineessa.

Mielipide 5 (kaksi yksityishenkilöä)

Parkkihallin sisäänkäyntiä ja sinne ajautuvaa kulkuvirtaa ei pidä siirtää Yliopistonkadulta Harjukadulle. Lyseon korttelia ei tule täyttää korkeilla kerrostaloilla, jotka peittävät Harjun. Harju on Jyväskylän ainut suuri luontokohde keskustassa. Kulttuurihistoriallisen Lyseon vierelle ei voida rakentaa asuntokerrostaloja. Yliopistonkadulta katsottuna Harjun täytyy näkyä, joka on arvokas maamerkki Jyväskylässä.

Lyseon kortteliin sijoitettavasta Musiikkitalosta on ollut hyvä hahmotus. Musiikkitalo Lyseon kortteliin sijoitettuna tuo Jyväskylään nähtävyyttä ja kiinnostusta enemmän kuin kerrostalot. Jyväskylän keskusta kaipaakaan jotain nähtävää ja vetovoimaisuutta.

Kaavoittajan vastine:

Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen muuttaa osittain lähimaisemassa avautuvia näkymiä rakennusten sijoittelun ja korkeuden vuoksi. Kaukomaisemassa vaikutukset kaupunkisiluettiin ja keskeisiin kaupunkinäkymiin jäävät vähäisiksi, sillä rakentaminen ei poikkea ympäristöstään korkeudeltaan. Lyseorakennus säilyttää myös tulevaisuudessa keskeisen asemansa keskustan kaupunkikuvassa Asemakadun päätepisteenä. Asemakaavan muutoksessa ei osoiteta toimenpiteitä, jotka muuttaisivat Harjun roolia tai saavutettavuutta keskustan keskeisenä viheralueena.

Asemakaavassa ei oteta yksilöidysti kantaa, mitä toimintoja keskustatoimintojen korttelialueelle (C-1) sijoittuu. Asemakaava mahdollistaa alueelle esimerkiksi liike-, toimisto-, opetus- ja kulttuuritiloja. Asemakaavamuutoksen lähtöaineistoksi laaditussa viitesuunnitelmassa ei ole esitetty musiikkitalon sijoittamista Lyseon kortteliin. Konserttisalille on osoitettu paikka Lutakkoon Paviljongin yhteyteen voimassa olevassa asemakaavassa. Mikäli Lyseon kortteliin toteutuu arkkitehtuurikilpailun pohjalta kulttuurikeskus kirjastolle ja museoille, tuo se varmasti Jyväskylälle näkyvyyttä sekä synnyttää vetovoimaisuutta ja kiinnostusta.

Lyseon korttelin liikennejärjestelyjä koskeviin mielipiteisiin on vastattu laajemmin mielipide 3:een annetussa kaavoittajan vastineessa.

Mielipide 6 (yksityishenkilö)

Ei suunnitellun parkkihallin sisäänkäyntiä Harjukadun puolelle. Sisäänkäynti pilaisi näkymää asunnoista ja lisääisi rauhattomuutta ja saastuttaisi autojen päästöillä asuntoja. Harjukatu tulee pitää rauhallisena katuosuutena, kuten monia muitakin pienempiä katuosuuksia. Yliopistonkatu tulee pääväylänä pysymään jatkossakin vilkasliikenteisenä, joten parkkihallin sisäänkäynnin pitäminen jatkossakin siellä ei muuttaisi mitään kyseisellä kadulla.

Kaavoittajan vastine: Lyseon korttelin liikennejärjestelyjä koskeviin mielipiteisiin on vastattu laajemmin mielipide 3:een annetussa kaavoittajan vastineessa.

Mielipide 7 (yksityishenkilö)

Lyseon korttelin asemakaavan muutos vaikuttaa kokonaisuudessaan kovin ikävältä. Siion-temppelin paikalle suunniteltu kuusikerroksinen talo on todella lähellä Harjupaviljonkia, jolloin näköala menee pilalle ja tilalle tulee vastapäisen talon parvekkeet ja ikkunat.

Suunniteltu ajoramppi pysäköintitaloon on juuri vastapäätä omaa taloyhtiötä, tuoden liikennettä ja melua Harjukadulle.

Yliopistonkadulta ei ole enää näköyhteyttä Harjulle, tilalle on tulossa sokkelo, joka on Jyväskylän tuntien luultavasti pian pimeällä välteltävää. Olisi parempi pitää jonkinlainen avoin näköyhteys Harjun suuntaan.

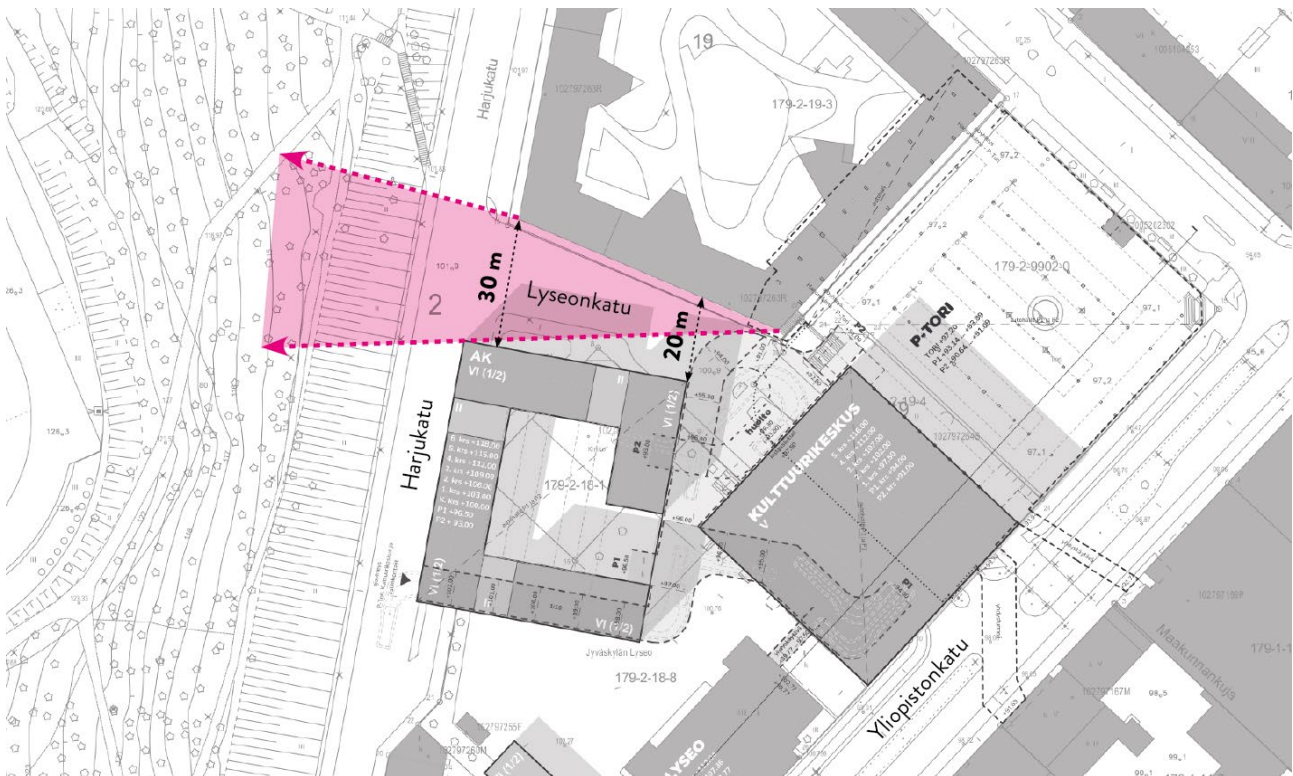
Liikaa asuintaloja, ei mitään elävöittävää.

Esittelytilaisuuksista jäisi fiilis, ettei kaupungilla ole kuitenkaan resursseja toteuttaa mitään ”hienoa”, vaan todennäköisesti alue pilataan rakentamalla se täyteen kerrostaloja. Jyväskylän keskusta on muutenkin todella epämukava lämpimillä keleillä, koska täällä ei ole puita, vaan ainoastaan asfalttia ja rakennuksia. Voisiko suunniteltujen Siion-temppelin tontille tulevien kerrostalojen sijaan laittaa vaikka jotain vihreää, joka voisi hieman auttaa tulevien vuosien helteiden ja tulvien kanssa. Taloja voisi rakentaa puolet vähemmän ja laittaa

ne pitkittäin Lyseonkadun suuntaisesti, jolloin niiden välistä säilyisi yhteys Harjulle ja talojen väliset etäisyydet olisivat suurempia.

Kaavoittajan vastine:

Asemakaavan muutoksessa asuinkerrostalojen korttelialue (AK) sijoittuu Lyseonkadun ja Harjukadun kulmaukseen siten, että pohjoispuolelle sijoittuva Harjunkulman asuinrakennukset jäävät 20–30 metrin etäisyydelle. Uudisrakennusten ja Harjunkulman väliin jäävää Lyseonkatua kehitetään viihtyisänä ja vihreänä aukiotilana, jonka keskelle istutetaan puita. Kasvaessaan puut muodostavat luonnollista näköestettä rakennusten välille ja elävöittävät asuinnoista avautuvia näkymiä. Tiiviisti rakennetussa keskustassa 20–30 metrin etäisyys asuinrakennusten välillä on normaalia, osittain jopa normaalia väljempää. Rakennusten välinen etäisyys mahdollistaa myös epäsuorat näkymät Harjun suuntaan.

Asemapiirros Lyseon korttelista, johon on kuvattu punaisella näkömäsektorin avautuminen Harjunkulman asuin korttelin Lyseonkadun puoleiselta osalta Harjun suuntaan sekä uudisrakentamisen etäisyys Harjunkulman lähimpään julkisivuun.

Kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen muuttaa osittain lähimaisemassa avautuvia näkymiä rakennusten sijoittelun ja korkeuden vuoksi. Kaukomaisemassa vaikutukset kaupunkisiluettiin ja keskeisiin kaupunkinäkymiin jäävät vähäisiksi, sillä rakentaminen ei poikkea ympäristöstään korkeudeltaan. Lyseorakennus säilyttää myös tulevaisuudessa keskeisen asemansa keskustan kaupunkikuvassa Asemakadun päätepisteenä ja Harju keskustan vihreänä taustana.

*Asemakaavamuutoksen yhteydessä on laadittu Lyseon korttelin ulkotilojen ideasuunnitelma, jossa on esitetty mahdollisia keinoja muodostaa julkisista ja puolijulkisista kaupunkitiloista viihtyisiä ja vihreitä. Kortteliin muodostuu luonnollisesti valaistukseltaan erilaisia alueita au-
rinkoisista piha-alueista varjosiin. Piha-alueille istutettavat puut lisäävät viihtyisyyttä ja parantavat mikroilmaston olosuhteita. Erilaisilla valaistusratkaisuilla lisätään alueen pimeänajan turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Myös asuinrakentaminen korttelissa lisää alueen ympärivuorokautista turvallisuutta alueen ollessa elävä ja valvottu myös ilta- ja yöaikaan.*

Asemakaavamuutoksessa osoitetusta rakentamisesta noin 2/3 on erilaisia keskustahakuisia toimintoja kuten liike-, toimisto, opetus- ja kulttuuritiloja, ja vain noin 1/3 on asuinrakentamista. Suunnitellut kulttuuritilat ja -toiminnot elävöittävät niin Lyseon korttelia kuin koko ydinkeskustan aluetta.

Lyseon korttelin liikennejärjestelyjä koskeviin mielipiteisiin on vastattu laajemmin mielipide 3:een annetussa kaavoittajan vastineessa.

Mielipide 8 (yksityishenkilö) (mielipide saapunut n. 1 kk nähtäen päätettyä)

Kun kaupunki painii nyt 40 miljoonan säästötavoitteissa, päättäjien on pakko pysähtyä miettimään arvoaan ja päätösten priorisointia. KSML on raportoinut säästöskenaarioista, jotka kaikki vaikuttaisivat ihmisten perusarkeen lapsista vanhuksiin. Suhteellisuudentaju on koetuksella, kun summia verrataan miljoonien hankkeisiin, jotka toteutuessaan eivät palvele useimpien kuntalaisten tarpeita.

Esimerkiksi käy 200 autopaikan ja 22 milj. euron P-Paraati, joka myös rikkoo Kirkkopuiston viheraluetta, haittaa liikennettä ja alueen viihtyisyyttä. Keskustassa on paljon vapaata p-hallitilaa, ja kysyntää olisi kadunvarsipysäköintiin. Lasku vielä kasvaa, kun selviää hinta Reimarin korttelin huoltotunnelille, jonka sijainnista ainakin yksi Kilpisenkadun taloyhtiökin on valittanut. Toinen kallis hanke eli P-Tori liittyy Lyseon korttelin uudistamiseen. Kulttuurikortteli sopii ympäristöön, mutta ehdotus Toriparkin ajorampin siirrosta Harjukadulle hämähästyttää.

Yliopistonkatu on 2-väyläinen, sujuva, ruuhkaton keskustan pääväylä, jossa ajo P-Toriin on valo-ohjattu myös kevytliikenteelle, ja näkyvyys erinomainen! Kuljen päivittäin Yliopistonkadun yli, ja siinäkin liikenne sujuu turvallisesti liikennevalojen avulla. Torin ja Lyseon korttelien kohdalla ei ole juurikaan edes bussiliikennettä.

Suunnitelman mukaan ”Harjukatu olisi yksi keskusta-alueen pyöräilyn pääväylistä”. Millä perusteella halutaan ohjata laajennetun P-Torin (piirustusluonnoksessa n. 1000 paikkaa) liikenne Harjukadulle, joka on kokonaan asuintalojen ja Harjun viheralueen reunustama? Lisäksi Harjukatu on vilkas opiskelijoiden kevyen liikenteen väylä. Miksi ihmeessä puiston viereisen Harjukadun liikennettä halutaan vilkastuttaa ja laveaa Yliopistonkatua hiljentää, kun Torin ja Lyseon korttelien edustalla ei ole edes asuintaloja? Pelkät autojen lukumäärät eivät kerro koko liikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta.

Millä perusteella (Harjun) puisto ja autot (parkkihallin ajoväylä) ovat tavoiteltava yhdistelmä kaupunkisuunnittelussa? Onko suunnitelmassa tutkittu/mietitty vaikutuksia Harjukadun ja myös Väinönkadun liikenteeseen? Suunnitelmassa ajoluiska risteäisi uuden asuintalon kulman takaa suoraan pyöräbaanalle ja jalkakäytävälle! Vastaava ei-turvallinen risteäminen on jo Fredan ja Väinönkadun asuintalojen p-hallien ajoväylillä.

Meno on hurjaa, kun alamäki vie skutatteja, mopoja, pyöriä, skeittiautoja, ja kävelijät, bussit ja autot risteilevät seassa. Jos tähän lisätään P-hallin tuoma autojen lisäys, risteys muuttuu entistä vilkkaammaksi, ja autojono seisoo Harjukadulla (asuintalon parvekkeiden ja ikkunoiden edessä) väistäessään etuajo-oikeutettua Väinönkadun liikennettä. Korttelin suunnitelmaehdotuksissa (v.2016) oli myös mielestäni järkevämpiä vaihtoehtoja, joissa ajo halliin kulkisi Yliopistonkadulta.

Talousskurin karsima vaihtoehto olisikin säilyttää nykyinen Lyseonkadun avara näkymä Harjun suuntaan ja P-hallin ajoväylä ennallaan. Kulttuuritarpeiden kaikki tilat mahtuvat Lyseo-korttelin sisälle, ainakin, jos asuinrakentamista karsitaan tarvittaessa. Ei enää Kirkkopuiston P-Paraatin kaltaista P-Kauhista Harjukadulle - ja Harjun puistokin kiittää!

Kaavoittajan vastine: Lyseon korttelin liikennejärjestelyjä koskeviin mielipiteisiin on vastattu laajemmin mielipide 3:een annetussa kaavoittajan vastineessa.